

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ALTMİŞBİRİNCİ SÛRE-İ CELÎLE
es-SAFF SÛREİ CELÎLESİ
Medenî(; Medîne-i Münevvere döneminde inmiş)dir.
14 âyet-i kerîmedir.

O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!

1- Göklerde olanlar ve yerde bulunanlar Allâh için (tenzîh ve) tesbihte bulunmuştur! (İmansızlardan intikam alma gücüne sahip olan) **Azîz de**, (emir ve kazasında son derece hikmet sahibi olan) **Hakîm de ancak O'dur!**

2- Ey iman etmiş olan kimseler! Yapmayacağınız şeyleri niçin söylüyorsunuz?

Rivayete göre; sahâbeden basileri cihada emrolunmadan Önce: "Allâh'ın en sevdiği ameli bilseydik, elbette onu yapardık!" demişlerdi, ama cihat âyeti inince bazıları ağırdan almıştı, Uhud gününde ise kimileri kaçmıştı. İşte bu âyet-i kerîme bu konuda bir uyarı mâhiyetinde olup, söylenen şeyin adak niteliği taşıdığını ve adağın mutlaka yerine getirilmesi gerektiğini beyan etmiştir.

Bu âyet-i kerîme: "Yapmadığınız şeyi niye söylüyorsunuz!" şeklinde de tefsir edilmiştir ki, buna göre yalan söylemenin müminlere yakışmayacağı açıklanmak istenmiştir. Gerçi mümin görünen münafıklara bir kınama hitabı olduğunu söyleyenler de olmuştur.

3- Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz Allâh katında en şiddetli bir gazap (ve öfkeye sebebiyet) bakımından çok büyük olmuştur.

4- Şüphesiz Allâh o kimseleri sever ki, onlar O'nun yolunda saf tutarak savaşmaktadırlar. Sanki onlar parçaları birbirine lehimlenmiş bir bina dırlar!

(İşte Rableri onların bu yaptıklarına rıza gösterir ve mükâfat verir).

5- Hani Mûsâ, kavmine: "Ey kavmim! Niçin bana eziyet ediyorsunuz? Oysa muhakkak ki siz benim gerçekten Allâh'ın size (gönderdiği) elçisi olduğumu bilmektesiniz!" demişti. Ama onlar (haktan) kayınca Allâh da onların kalplerini kaydırды. (Zira Allâh'ın bir şeyi yaratması, irâdesi doğrultusundadır, irâdesi ise ilmine göredir, ilmi de olayların gerçek yüzleriyle alâkalıdır. Dolayısıyla O, bu kullarının, kendilerine verilen seçim haklarını sapıklık ve körlük yönünde kullandıklarını bilmiş ve bu ilmine binâen onlara hakkı kabulü nasip etmemiştir.)

Zaten Allâh(, arzusunu ve gücünü hidâyet yönünde sarf etmeyerek emrinden çıkan) **o fâsıklar toplumunu** (doğru yolu bulmaya) **hidâyet etmez.**

6- Hani Meryem oğlu İsâ (peygamber olarak gönderildiği Yahudi milletine hitaben):

"Ey İsrâiloğulları! Gerçekten de ben, kendimden önceki Tevrat'ı doğrulayan ve ismi Ahmed olup benden sonra gelecek olan pek kıymetli bir Rasûlü müjdeleyen biri olarak Allâh'ın size elçisiyim!" demişti.

Fakat o onlara(, ölüleri diriltmek, körleri ve alaca hastalarını iyi etmek gibi) çok açık mucizeler getirdiğinde(, inanacakları yerde):

"İşte bu pek açık bir büyüdür!" demişlerdi. (Artık Îsâ (Aleyhisselâm)a inanmayan Yahudilerin, onun müjdelediği âhir zaman peygamberine inanmaları nasıl beklenebilir?)

Âlûsî tefsirinde zikredildiğine göre; İncil'de îsâ (Aleyhisselâm)ın şu sözü nakledilmiştir:

"Benim Allâh'a gitmem sizin için çok hayırlı olacaktır, çünkü ben gitmezsem Fâraklît size gelemez! Ben gittiğim zaman onu size göndereceğim. Benim çok söyleyeceklerim var ama siz onları kaldıramazsınız. Ama o size gelince bütün hakikatlere sizi irşad edecektir. Çünkü o kendi katından konuşmayacaktır, bilakis vahiy olarak işittiklerini anlatacaktır, tüm gelecekleri size bildirecektir ve Rabbime ait olan tüm vasıfları size anlatacaktır. Eğer beni seviyorsanız bu vasiyetlerimi iyi tutun. Gerçi ben de sizi yetim olarak bırakacak değilim, zira pek yakında tekrar geleceğim!"

Îsâ (Aleyhisselâm)ın bu sözlerinde geçen "Fâraklît", ilim ve ihtisas sahibi olan bazı Hristiyanlar tarafından: "Hamdedici" manasıyla tefsir edilmiştir ki bu, "Ahmed" isminin karşılığıdır. Artık Allâh'ın, gözlerinden taassup perdesini açtığı kişiler, bu "Fâraklît" tabirinden Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve sellem)in kastedilmiş olduğunu kolayca anlar. Îsâ (Aleyhisselâm)ın, "Kendisinin yakında gelecek olduğu"nu müjdelemesi ise, Deccalı öldürmek ve İslâm dinini dünyaya hâkim kılmak üzere, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in ümmeti olarak âhir zamanda gökten ineceğinin bir ifadesidir! (Âlûsî 28/87)

7- Kendisi sürekli İslâm'a davet edilmekte olduğu halde(, Allâh'ın gönderdiği peygambere: "Yalancı", âyetlerine de: "Büyü" diyerek) Allâh'a karşı yalan uydurmuş bulunan kimseden daha zâlim kim olabilir? Allâh (kurtuluşa yönelmeyerek kendilerine yazık etmiş olan) o zâlimler toplumunu (felaha erdirecek yollara) hidâyet etmez!

8- Onlar Allâh'ın(, peygamber gönderip kitap indirerek parlattığı) nurunu ağızları(ndan çıkan şirk ve inkâr dolu birtakım sözler) ile söndürmek istiyorlar.

Oysa Allâh(, tevhîdi yüceltip İslâm'ı aziz kılarak) nurunu tamamlayıcıdır, velev ki kâfirler hoş görmesin!

9- O'dur ancak O Zât ki; Rasûlünü hidâyet (rehberi olan Kur'ân) ve hak din (olan İslâm) ile göndermiştir ve neticede O onu, dinlerin tamamına karşı üstün kılacaktır, velev ki müşrikler hoş görmesin! (Nitekim onunla tüm dinleri yürürlükten kaldırarak Allâh-u Teâla bu sözünü yerine getirmiştir. Îsâ (Aleyhisselâm)ın ineceği âhir zamanda da ondan başka bir din bırakmayacaktır.)

10- Ey iman etmiş olan kimseler! Sizi çok acı verici büyük bir azaptan kurtaracak olan pek değerli bir ticareti size göstereyim mi?

11- Allâh'a ve Rasûlüne (hakiki manada) iman edeceksiniz, mallarınızla ve canlarınızla da Allâh yolunda cihatta bulunacaksınız! İşte size! Bu sizin için (her şeyden) daha hayırlıdır. Eğer siz (bunun size ne kadar yararlı olacağını) bilmekte olsaydınız(, elbette iman ve cihadı her şeye tercih edersiniz)!

12- (Eğer böyle yaparsanız,) O sizin için günahlarınızı bağışlar ve sizi (köşklerinin ve ağaçlarının) altlarından sürekli ırmaklar akmakta bulunan pek değerli cennetlere ve Adn

cennetlerinde bulunan çok temiz ve hoş meskenlere girdirir.
İşte sana! Ancak bu pek büyük bir kurtuluştur.

13- (İman ve cihat sayesinde) **bir diğer** (nimet)i (daha elde edeceksiniz) **ki, siz onu sevmektesiniz; Allâh'tan büyük bir yardım ve pek yakın bir fetih!**

(Yâ Muhammedi) **O** (anlatılan vasıfları takınan) **müminleri** (iki cihan saâdetiyle) **müjdele!**

14- Ey iman etmiş olan kimseler! Allâh'ın (dininin) yardımcıları olun!

Nitekim Meryem oğlu İsâ (en yakın adamları olan) **havarilere: "Allâh'a** (yönelici biri olarak benim) **yardımcılarım kim (olacak)?** (Zira Allâh'a yardım, peygamberine yardımla olur!)" **demişti.**

Havariler de: "Allâh(ın davasının) yardımcıları biziz!" demişti.

Bunun üzerine İsrâîloğullarından bir taife (İsâ (Aleyhisselâm)a) **inanmıştı, diğer bir fırka ise inkâr etmişti. Böylece Biz o iman etmiş olan kimseleri düşmanlarına karşı güçlendirmiştik de, neticede onlar galip kimselere dönüşüvermişler!**

Birtakım müfessirlerce bu galibiyet, delil ve hüccet bakımından gerçekleşmiştir, diğer bir kısmına göreyse, İsâ (Aleyhisselâm)ın semaya kaldırılmasının ardından müminlerle kâfirler savaşa tutuşmuş ve neticede inananlar kılıç gücüyle galibiyet sağlamışlardır.

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu